

M K B

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2005. november 11-13.

Tapolca

2005.

november-december

T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó

Dr. JÁNOSSY DÉNES
1926–2005

Dr. Jánossy Dénes 1926-ban született Budapesten. Tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte és kapott természettudományi szaktárgyakból oklevelet. 1946-tól 1989-ig, nyugdíjazásáig a Természettudományi Múzeum Őslénytárában dolgozott, kezdetben gyakornokként, végül annak vezetőjeként. Kandidátusi disszertációját 1957-ben, nagydoktori dolgozatát 1968-ban védte meg, és 1979-től címzetes egyetemi tanár volt.

A barlangok őslénytani kutatásával egyetemi éve alatt kezdett foglalkozni, s munkássága során jelentős ásatásokat vezetett. Számos cikke jelent meg szaklapjainkban. Legkiemelkedőbb írásos munkája a „Magyarország pleisztocén tagolása a gerinces faunák alapján” c. könyve.

Társulatunknak 1963 óta tagja, az Őslénytani Szakbizottságnak 1966 óta vezetője, 1969 és 1978 között elnökségi tag, 1978 és 1986 között társelnök. Munkásságának elismeréseként a Társulat 1966-ban Kadić Ottokár-éremmel, 1982-ben Herman Ottó-éremmel tüntette ki, 1990-ben pedig tiszteleti tagjául választotta.

Egykori kollégái, valamint barátai és családtagjai szeptember 9-én a Pasaréti téri ferences templomban búcsúztak tőle.

Titkárság

DUNSZT KLÁRA
1938–2005

Kecskemét volt szűkebb hazája. Ott temettük – sirattuk el 2005. szeptember 2-án.

Az aggteleki tájat és benne a Baradlát egy iskolai kiránduláson kedvelte meg. 1959-ben már kisebb csapattal kerekedett fel a kedvelt tájra, ahol hosszabb időre lehorgonyoztak és besegítettek a barlang új ki-(be-)járatainak kiépítésébe.

Ettől az időtől kezdve a kistermetű, mindig jókedvű Klári (nekünk Pötty vagy Pöttyös) minden lehetséges szabadidejét a barlangok és a barlangosok foglalták le.

Pötty tanító volt. Ekkortájt a Kunbaracs melletti Daruhát nevű tanyaközpont iskolája volt a munkahelye. Kecskemétről Kunbaracs még csak-csak normálisan megközelíthető volt, de onnan a 7 km-es földutat az iskoláig gyalogosan tette meg naponta, mert szekér is csak ritkán járt arra.

Tavasszal, ősszel a könnyebben elérhető barlangok megismerése, bejárása szerepelt a programban. Már a Budapesti Vörös Meteor tagjaként sorra vette a budai, a pilisi, az Esztergom melletti barlangokat. A „női brigád” nem hagyhatta ki a Klotildot és a Béke-barlang „felfedezését” sem. Nyáron újra és újra a Baradla, Aggtelek, Jósvalfő, a Kossuth-barlang gumimatracon; a Milada gyalog – határőr kísérettel. A vecsembükki zombolyos-táborok után sokáig a Szőlősfajkert volt a szívének kedves táborhelye.

Pötty barlang-imádata átragadt családjára, barátaira, tanítványaira és kollégáira. Sokan az ő hatására keresték fel hazánk e csodáit.

Évek múltával édesanyja betegeskedése, meg saját munkája, majd betegsége megritkította, később lehetetlenné tette részvételét a „barlangos eseményeken”:

Emlékét az Alsó-hegyen a Pötty-zomboly neve őrzi.

Hanga Csöpi

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

ELŐADÁSOK, VETÍTÉSEK

a Szemlő-hegyi-barlang (II. Pusztaszeri út 35.) vetítőtermében

November 16. szerda 18 óra

Kocsis Ákos: Digitális fényképek vetítése a Dunántúli-középhegység karsztjáról (III. rész)

Harmadik alkalommal a Vértes és a Gerecse kerül bemutatásra.

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI TALÁLKOZÓJA

2005. november 11–13.

Tapolca

Helyszín: Szász Márton Általános Művelődési Központ
Kisfaludy u. 2–6.

Szállás: Diákotthon és Kollégium
Alkotmány u. 10.

Részvételi díj: 2200 Ft, MKBT tagoknak: 1100 Ft

Szállás: 1400 Ft/fő/éj

Étkezés: szombat és vasárnap ebéd 800–800 Ft, szombat vacsora 600 Ft

Program

November 11. péntek

18⁰⁰ Gyülekezés és regisztráció a kollégiumban

November 12. szombat

9⁰⁰ Megnyitó

Előadások

Szilaj Rezső: A tapolcai Berger Károly-barlang

Olajos Károly–Surányi Gergely: Radonmérések a tapolcai barlangokban

Kocsis Ákos: Termálkarsztos barlangok megismerésének lehetőségei Tapolcafő és Ugod környékén

Maucha László: Barlangkimutatás a források vizsgálata alapján a legújabb kutatási eredmények tükrében

Szünet

Berényi Üveges István–Berényi Üveges Judit–Vid Gábor: Vizsgálatok a Béke- és Baradla-barlang agyagos-homokos kitöltéseiben

Nagy Sándor: Sátorkő-pusztai-barlang ásványkiválásainak vizsgálata

Kalinovits Sándor: Érdekességek a Molnár János-barlangban

Nyerges Attila: Expedíció a spanyolországi Torca del Cerro-ban (-1589 m, Picos de Europa)

12³⁰ Ebéd

14⁰⁰ Előadások

Keveiné dr. Bárány Ilona: Karsztos tájak környezetérzékenysége

Sásdi László: A dorogi Strázsa-hegy és a Sátorkő-pusztai-barlang

Korbély Barnabás: Villámlátogatás egy argentin barlangban

Takácsné Bolner Katalin–Kiss Attila: Új feltárások a Njegusi-polje (Montenegro) nagy barlangjaiban

Zentai Zoltán: Barlangi hőmérsékletmérések eredménye a montenegrói Njegusi-barlangban

Szünet

Dianovszki Tibor–Szabó Zoltán–Szalai Kornél: Sikeres merülés a Duboki Do szifonjában

Kamarás Norbert: Vízalatti barlangkutatások Kelet-Hercegovinában 2000–2005 között

Balázs Gergely: Bioszpeleológiai kutatások Kelet-Hercegovinában

Kalinovits Sándor: Kutatási nehézségeink avagy a vízalatti barlangkutatásról

17³⁰ Vacsora

18³⁰ Videovetítések

Kardos László–Juhász Árpád–Rozsnyai Aladár: A francia hegyek mélyén

Kardos László: Franciaország lángja

Kalinovits Sándor: Búvárok a főváros alatt

Szabó Zoltán: Túravezetői tanfolyam 2004

Sásdi László: Montenegro 2005

Meixner Zsolt: Kelet-hercegovinai merülések

Simon Béla: Morva-karszt

Simon Béla: Jean Bernard

Simon Béla: Mont Blanc

November 13. vasárnap

9⁰⁰ Előadások

Kocsis Ákos: Újabban megismert víznyelők a Déli-Bakonyban

Eszterhás István: A Lélek-lyuk titkai

Nagy Sándor: A Dögös-barlang térképezése és kutatása

Nyerges Attila: Előzetes jelentés a Solymári-ördöglyuk felméréséről

Szabó Kálmán: Új eszköz a denevérkutatásban

Szünet

Sáfár Csaba: A Myotis Csoport új feltárásai

Lengyel János: Albániai kutató utakon 2004-2005

Eszterhás István: A soproni Dudlesz barlangjai

Huber Kilián: Expedíció a Jean Bernard-barlangba (-1602 m)

Leél-Össy Szabolcs–Kovács Attila: MKBT szakmai tanulmányút a bolognai gipsz-karszton

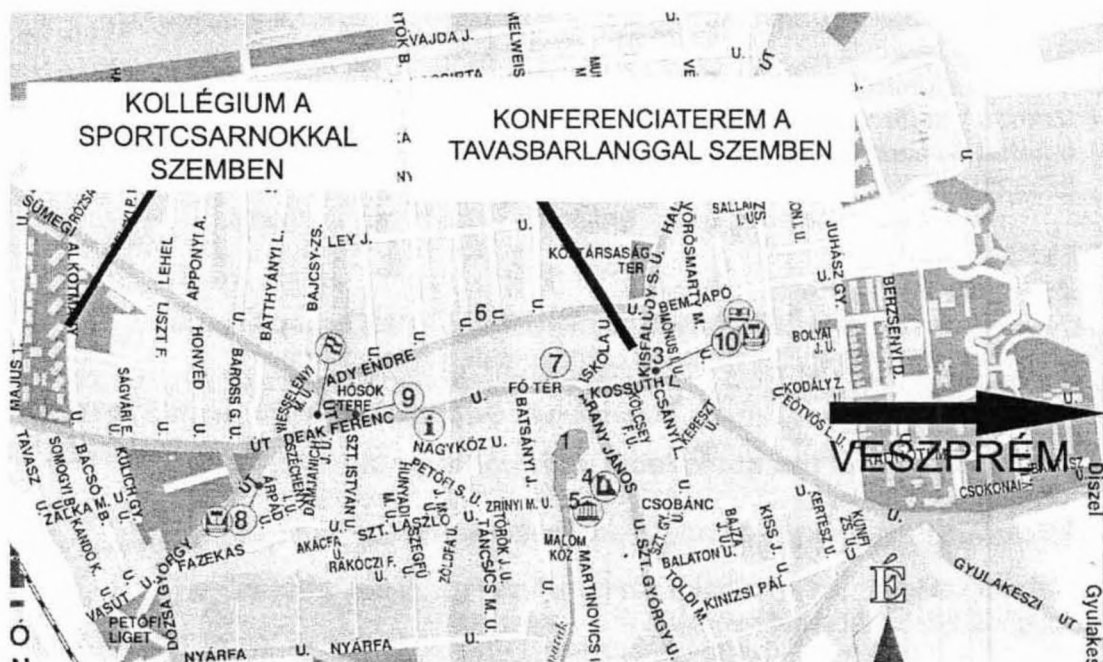
12³⁰ Ebéd**Poszter:**

Kocsis Ákos: A Déli-Bakony víznyelői

A rendezvény ideje alatt a művelődési ház aulájában megtekinthető a Szemlő-hegyi-barlang felfedezésének 75. évfordulója tiszteletére kiírt fotópályázat anyagaiból válogatott kiállítás.

A rendezvényen a Speleo Junior árusítja barlangász felszereléseit, melyekből az MKBT tagok 7 % kedvezményrel vásárolhatnak.

A rendezvény regisztrált résztvevői részére lehetőséget biztosítunk a Tapolcai-tavasbarlang megtekintésére.

❖ ❖ ❖

KÜLFÖLDI RENDEZVÉNYEK

9th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON PSEUDOKARST

Lengyel-Beszkidék, Bartkowa

Téma: pszeudokarsztos formák, azok tudományos, természeti és kulturális jelentősége, értékelése, védelme.

2006. május 22–23. előkirándulás (költsége 70 euro)

2006. május 24–26. előadások, és egyéb bemutatók, bizottsági ülés, bankett (költség teljes ellátással 120 euro)

2006. május 27. utókirándulás (költsége 20 euro).

A kirándulások a Beszkidék homokkőbarlangjaihoz és felszíni természeti jelenségeihez vezetnek.

e-mail cím: urban@iop.krakow.pl; beata.michalska@csautoint.com;

pseudokarst@iop.krakow.pl

web cím: <http://www.speleo.bielsko.pl/pseudokarst/>

dr. Jan Urban
 Polish Academy of Sciences
 Institute of Nature Conservation
 A. Mickiewicza 33.
 PL-31-120 Krakow

NEMZETKÖZI GRÁNITBARLANG KONFERENCIA

Spanyolország, Galicia, La Coruña

2007. szeptember 18–22.

Téma: a gránitbarlangok és általában a pszeudokarsztos barlangok (genetika, osztályozás, képződmények, őslénytan, biológia, Földön kívüli barlangok).

Kirándulások Galicia gránitbarlangjaihoz, régészeti és történelmi emlékeihez.

Költség: 250 euro.

e-mail: mvaqueiro@frioya.es

Marcos Vaqueiro Rodriguez

Manuel de Castro, 8-3^oD

E-36210 VIGO

MESS2

2006. április 20–23. Kaslik, Libanon

Terepbejárás nemcsak Libanonban, hanem Szíriában és Jordániában is.

e-mail cím: accom-register@mess2.com; secretary@mess2.com

web cím: www.speleoliban.org

Climate changes: the karst record IV. konferencia

2006 május Herkulesfürdő

A kolozsvári Emil Racovitza Barlangtani Intézet szervezésében.

Részletekkel Leél-Össy Szabolcs tud e-mail-es érdeklődés alapján

(losz@iris.geobio.elte.hu) szolgálni.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

CHOLNOKY JENŐ KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI PÁLYÁZAT

A hagyományos Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázat meghirdetése (melyen a 2004. évi jelentésekkel lehet részt venni) valószínűleg csak a következő számban jelenhet meg, mivel a minisztérium támogatási összege hivatalosan még nem – csak ígéret formájában – áll rendelkezésre.

Felhívjuk azonban a pályázaton részt venni kívánó (csak MKBT-tag) csoportok és egyéni kutatók figyelmét, hogy a pályázat beadási határideje **2006. március 16.** lesz.

Titkárság

VEZETŐ TESTÜLETEK HATÁROZATAI

Elnökségi ülés 2005. szeptember 19.

E-14/2005. Elfogadta 11 fő felvételi kérelmét.

E-15/2005. A következő elnökségi ülésen az Oktatási Bizottság beszámolóját kívánja napirendre tűzni.

Kihelyezett elnökségi és választmányi ülés 2005. október 4. Tatabánya

E-16/2005. Elfogadta, hogy **2006 évtől a teljes jogú tagdíj 4000 Ft, a kedvezményes (diák, nyugdíjas, munkanélküli) tagdíj összege változatlanul 2000 Ft.**

TÁMOGATÓINK

Gádoros Miklós
Hegedűs András

2400 Ft
6500 Ft

Támogatóink nagylelkű adományait szívből köszönjük.

AZ UIS ÚJ TISZTSÉGVISELŐI

Mint azt a Tájékoztató előző számában jeleztük, az alábbiakban tesszük közzé az UIS 2005. augusztus 27-én Kalamos-ban megtartott Közgyűlésén megválasztott tisztségviselők névsorát.

Elnök:

Andrew Eavis (UK)

Alelnökök:

Pavel Bosák (CZ)

Alexander Klimchouk (UA)

Főtitkár:

Fadi Nader (Libanon)

Titkárok:

Carlos Benedetto (Argentina)

Roman Hapka (Svájc)

Efrain Mercado (Puerto Rico)

Andrej Mihevc (Slovenia)

George Veni (USA)

Paul Williams (Új-Zéland)

Kyung Sik Woo (Dél-Korea)

Stein-Erik Lauritzen (Norvégia)

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején (lapzártá: minden páros hónap 10-én)

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: 346-0494, tel./fax: 346-0495. E-mail: mkbt@axelero.hu

Szerkesztő: Fleck Nóra. Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Floppyn és e-mail-en érkező anyagokat Win 98/Office 2000 ill. Win 95 /6.0 formátumban tudunk fogadni.

BESZÁMOLÓK, RÖVID CIKKEK

30 ÉVES A BARADLA-CSOPORT

Július utolsó hétvégéjén piros pólós ifjaktól és idősebb fiataloktól volt színes az aggteleki kemping és környéke. Itt ünnepelte megalakulásának 30. évfordulóját a Meteor TTE Baradla Barlangkutató Csoportja. Péntek délutántól gyülekeztek a résztvevők a csoport jelenleg is aktív tagjainak jóvoltából felállított árnyas „Baradla kocsmában”. A hideg sör mellett az utazás fáradalmait pihenő és a viszontlátás örömét ünneplő senior tagok bizony egy-egy közeledő, tétova emberről nem mindig tudták eldönteni, hogy csak potya sörre áhító mezei kempinglakó vagy rég nem látott cimborá. Nagy örömmel üdvözölték egymást a sokszor évtizedek óta nem látott csoporttagok. A regisztrációt követően és a 30 év képi emlékeit tartalmazó CD-t meg az erre az alkalomra készített emlékbögrét átvéve a résztvevők gyorsan felhúzták a csoport hagyományos piros színében pompázó alkalmi pólót. Estére a kocsmák körül egy egész sátor tábor nőtt ki a földből. A regisztráció szerint a találkozón 96 volt és ma is aktív csoporttag vett részt. A résztvevők létszáma a gyerekekkel, férjekkel és feleségekkel együtt elérte a 120 főt.

A baradlások boldog izgalommal elevenítették fel a régi akciók emlékét. Mindenki más-más részletre emlékezett, ezekből a mozaikkockákból rakták össze a régi táborok, bulik eseményeit. Az emlékek néha hangos felidézése kora hajnalig tartott, amit a camping néhány lakója nem vett jó néven. Szombaton a társaság hosszútúrára ment a Baradlába. Túravezetőre nem tartottak igényt, hisz a nagy többség akár egy pislákoló elemlámpa fénye mellett is pontosan tudta volna, hogy merre jár. A Viasz utcában, az élettani kísérletek táborhelyén, a csoport gyertyákat gyújtott, és a barlangászok himnuszának eléneklésével tisztelgett három társuk emlékének, akik már nem lehettek velük a jubileumon. Míg a többség a barlangban túrázott, addig az alkalmi kocsmák mellett üstben elkészült a fenséges pörkölt, amellyel a fáradt társaság csillapíthatta éhségét. Még a sötétedésre a hegyen át gyalogosan visszatérőknek is bőven jutott belőle.

Szombat este a Kis-Baradla-víznyelő mellett fölállított „szabadtéri moziban” Gyuricza Gyurinak, a csoport krónikásának kommentárjaival színesített diavetítés több száz képen elevenítette föl a Baradla-csoport elmúlt 30 évének eseményeit. Nem egy, régi fényképről ránk nevető, hosszú hajú, cingár barlangászban nehéz volt azonosítani a mai cégvezetőt, egyetemi tanárt vagy szigorú családapát. Csak a lányokkal volt könnyű dolguk a résztvevőknek, ők semmit sem változtak, sőt talán még szebbek lettek. Vetítés után – a csoport hagyományaival ellentétben – hamar, úgy éjfél körül már nyugovóra tértek a résztvevők. Másnap reggel a nap melege mellett az 1980-as alsóbarlangi tábor ügyeletesének és a barlangban dolgozók párbeszédének hangjaira ébredtek a résztvevők. Szomolányi Ervinnek sikerült ugyanis föl kutatnia a 25 évvel ezelőtti tábor hangos jegyzőkönyvét, amely hatásos ébresztőnek bizonyult. A vásárnap délelőtt a címek cseréjével és a táborbontással telt. A csoport egy része még Végh Zsolt vezetésével megnézte a Rákóczi-barlangot, majd ők is búcsút vettek egymástól. A jól sikerült rendezvény visszajelzései után a szervezők úgy döntöttek, hogy egy újabb baradlás találkozóval nem várják meg a következő harmincadik évet.

TORCA DEL CERRO EXPEDÍCIÓ (Spanyolország, Picos de Európa)

2005 július 15–31 között több csoport részvételével (17 fő) zajlott le a Torca del Cerro-ba indított túra, mely egy alaposan átgondolt és gondosan előkészített expedíció volt. A világ 4. legmélyebb barlangjában a felső (2019 m-en) T33 bejáraton keresztül, a -1589 m-es mélységű végponti szifon elérésére reális esély volt.

Torca del Cerro: mélysége:-1589 m, hossza: 5200 m. Két bejárata van (T33, TR2). Összesen 82 aknát és kürtőt kell leküzdeni a végpontjáig (T33-ból kiindulva). Ehhez 2400 m kötélre van szükség. A leereszkedés mintegy 13, a feljövétel 21 órát vesz igénybe (beszerelt pályán, cucc nélkül). A barlangbejárás tervezett időtartama 10 nap.

A Picos-t karbon korú mészkőrétegek alkotják, melyek egymásra feltolódtak. A 2500 m magas hegycsúcsok és a 300 m-en elhelyezkedő források között folytonos mészkő rétegsor található. A Trave zóna a Picos északnyugati részén húzódik, keletre a Cuetos del Trave csúcstól (2253 m). A terület vizét a Farfao de la Vina forrás (320 m tszf. magasság, 3 m³/s közepes hozam) vezeti le. A világon ma a Picos de Europa hegységben található a legnagyobb mélybarlang-koncentráció: 15 km x 30 km-es területen 9 darab 1000 méternél mélyebb barlang van (1999. jan. 1-i adat).

A területet a Spéléo Club de la Seine és a Cocktail Picos francia, valamint az Interclubs Espeleo Valenciano spanyol barlangász csoportok kutatták. A kutatótáborokat metodikus munka, kitartás, szívósság és szerencse jellemezte, ennek eredményeképpen folyamatos felfedezések követték egymást. Az első felfedezés a **Torca Uriello** volt (-1017m-ig) 1981–82-ben. Ezután a kutatócsoport áttette székhelyét a Trave régióba, amely akkor még egy teljesen szűz kutatási terület volt. **2 km²-nyi területen eddig 6 db ezrest fedeztek fel:**

- Sistema del Trave (-1441 m) - vagyis Trave-rendszer, mely 3 ezres barlangot foglal magába: Sima del Trave, Torca de la Laureola és Torca del Alba
- Torca de los Rebecos (-1255 m)
- Torca del Cerro (-1589 m) – ez messze a régió legnehezebb barlangja! 1990 óta kutatják.
- Torca Idoubeda (-1167 m)

Jelenleg az Abisu'l Xelu-t kutatják, amiben -680 m mélyen járnak és a barlang aknával folytatódik.

Mindezek ismeretében felvettük a kapcsolatot a területet kutató csoporttal és a hónapokon át tartó előkészületek után minden felszerelés adott volt: **2500 m kötél** (80 %-a új, vágható 9 mm-es, + 200m tartalék), **300 karabiner**, hozzá nittfülek, 70 heveder, 50 bag, 200 alapcsavar, 50 lépőcsavar, 50 önfúró nitt, 2 motoros fúró, 2 pattintó szett (robbantó), 500 patron. Emellett a bivakos felszerelések, függőágyak, 2,5 km telefondrótt a táborból a barlangba le. A felszínen közös kaja a spanyolok kutatótáborá által biztosított nagy méretű viharbiztos konyhasátor. Mindezt a túra előtt a spanyolok helikopterrel szállították fel, melyből **1100 kg** csak a mi felszerelésünk volt – amit külön egy hónappal előbb ki kellett vinnünk egy kisbusszal, ehhez mi – méghozzá gyalog – 7 órás fásasztó menetben vittük fel a maradékot, ami fejenként további 30–40 kg volt (~ **600 kg**).

A túra költségei is ehhez mérhetőek voltak: kb. **2,5–3 millió Ft**, amit nagyrészt **önerőből** és a résztvevő 9 barlangász csoport teremtett elő, néhány szponzor mellett:

Gránit-BEAL, Red Bull: 400 m kötél + Red Bull ital, Tengersizem: 200 m kötél, Császár Csaba: 30 önfúró nitt, Yorky: kocsi). Hosszas levelezések után beszereztük a szükséges engedélyeket és mindenki számára biztosítást.

A társaság jól felkészült (2005. január: Jean Bernard túra), tapasztalt (ugyanott 2000-ben Picos túra: az Torca Uriello-ba -1017m-ig), egymásért minden áldozatot vállaló csapattá érett. Az első 3 napban beszereztük a barlang első harmadát (-550m), úgyhogy minden felszerelés lekerült a barlangba az utolsó szögig (**48 zsáknyi**) és a táborból, ami 1,5 óra gyalog, jártunk le oda-vissza a felszínen alvással. Ezután következett volna a végső szakasz, ahol 4 napos bivakkal értük volna el a végpontot és vissza, ami egyben nekünk magyaroknak **mélységi rekord** lett volna, mellékesen. A nagy élmények, a barlang várva-várt egyre kalandosabb és szebb, változatos részeinek bejárásával. Hadd említsem a -700 m-től lefelé menő lépcsőzetes járat vízeséseit, a 130 m-es El Sotano akna óriástermét az -1300-as bivaknál, vagy a **Márvány-folyó** patakos Fő-ágát, ami elvezet a végponti 70-es aknához és alatta a

szifonhoz. A barlang -550-ig is meglepően tágas volt, pár kisebb átbújóval, rövid kitágított meanderrel, és ezután jött volna az, ami miatt tényleg odamentünk. Nekünk állt a zászló. Ekkor következett be az a sajnálatos baleset, amelynek következtében **Windy** (Windhoffer Gábor, 27 éves geofizikus) a -370m mélységben lévő 86 m-es aknában lezuhant.

Mi lehetett? A slósza (felszerelése) rendben, az ereszkedőgépe zárva. Miért? Talán a kötél szakadt el. Nem. A pálya tökéletes. Alig három órája, hogy kipihenten indultunk el a barlangba, egy bivakos zsákkal.

2005. július 21, csütörtök, este 7 óra. Megállapítottuk a halál beálltát. Letakartuk.

A baleset után megkérdezték a spanyolok, hogy folytatjuk-e a bejárást? Természetesen nem. Minden erőnket a mentésre összpontosítottuk. A riasztás után a mentést a helyi ún. **Guardia Civil** asturias-i hegyi-mentő szolgálata vette kézbe (katonai hierarchiájú szervezet, aki a hegyi mentés mellett ténylegesen nem rendőri feladatokkal, de a civil lakosság életvédelmével foglalkozó egység, pl. ETA elhárítás...) Órákon belül helikopterrel felvonultak a táborba. Felszereléseket és embereket szállítva oda még az éjjel folyamán. Egy helikopter (Guardia Civil és a helyi tűzoltóság gépei) 150–200 kg-t szállított a 15 perces út során a közeli Cangas de Onis-ból. Két menet után valahol máshol tankolnia kellett, ami egy jó órába telt. Egy napig nem történt semmi, csak a felszínen szervezkedtek, jöttek-mentek a **helikopterek**, de tudták: nincs miért sietni.

A barlangban miután ellenőriztük a kötélpályát és helyre állítottuk a felszínnel a megszakadt telefonkapcsolatot, azonnal jelentettük a történeteket. Ők értesítették a barlangi mentőszolgálatot (Guardia Civil) és még az éjjel lejött a táborból két vendéglátónk (Ignatió, aki orvos és Alvaro), akik igazolták a balesetet, majd odalenn megbeszéltük a további teendőket. Mi természetesen mindenben **felajánlottuk a segítségünket** (ember, felszerelés), amit ők elfogadtak és a felszerelésünkre számítottak is. Mint kiderült, a Guardia Civil-nek a barlangi mentésben nincs nagy tapasztalata, de ezt a fegyelmezett katonai hozzáállás és a magashegyi mentős tapasztalatok elfedték. Egységes felszerelésük volt. Volt köztük néhány igazi barlangász, akik vezették a dolgokat. Prioritásukban elsőként az ember, utána felszerelés volt. Ki kellett jönnünk a barlangból, mielőtt ők megkezdték a mentést. Nekünk viszont pihenni kellett a kimenet előtt. Mindenki aludt -370m-en váltott bivakban, ama 86 m-es akna alatt-mellett. Még az éjjel **-550-ről kiszerezeltünk** 10 zsákot + a telefont. Letargikus hangulatban. Délben indult fel az első 5 fő, felszereléseket elhelyezve az aknához, a húzásokra porciózva. A második csapat pár óra alvás után, este indult. Utána a nagyakna tetején a legkritikusabb szűkület 4 méteréből 3 m-t **át pattintottunk**, mire leért az első két spanyol mentős. Ők a felszínen gyorsan elsajátították a robbantás barlangi fortélyait. Átadtuk a terepet. Mi kimentünk a bivakos zsákkunkkal. Hallottuk az óriási robbantásokat. A bejárat alatt is folyt a tágítás, mindkét helyen a mi fúrónkkal. Pirkadatra értünk ki. 8-an mentek le akkor.

Utána kettőnket levittek helikopterrel a kaszárnyájukba, jegyzőkönyvezni az esetet. Nappal aludtunk egy keveset. Közben elkezdődött a hordágy felhozatala. A nagyaknán (P86) hamar felért, azonban a következő rövid szűk részen 4 órán keresztül hozták át. Lassan haladtak. Az emberek a barlangban fáradtak voltak. Azt kérték, **mi is szálljunk be**. A felső harmadban állapodtunk meg, azaz -150 m-től felfelé, de az utolsó aknán ők akarták kihúzni, ez csak természetes. Összeszedtük a szükséges felszerelést (mentőcsigák, nittek, fűrő, kötelek, hevederek), és **mentőcsapatá szerveződöttünk**. Éjjel indultunk le, 1,5–2 óra alatt beépítettük a húzópályá-

kat, utána órákat vártunk, félálomban dülöngélve. Közben megérkeztek a spanyolok, nagyon kimerülve – vizet, cigit, karbidot, kaját kértek.

Átvettük a hordágyat és zökkenőmentesen, de nagyon óvatosan, lassan vittük az omladékos, kis aknákkal tagolt szakaszokon. Komoly lelki és fizikai próba volt. A feladat azonban magunkhoz térített. Mindenki kivette a részét, a lányok is. A spanyol vezetőnk, miután látta felkészültségünket, nem szólt bele a menetbe. Utána elismerően szólt minderről. Reggel értünk ki. Mindenki, ahol leült, ott aludt el a tűző napon. Pár óra után még segítettünk kiemelni a hordágyat a felszínre. 3 napig tartott a mentés, legalább 60–70 embert mozgósítva. A hegy peremén a sziklagerincről hamarosan **elvitte Windy-t a helikopter**, alattunk a felhőtengerben eltűnve. Megrendítő pillanat volt.

Másnap már csak mi maradtunk. A bejáratnál egy csokor rózsa volt, amit Windy apukája és húga küldtek fel, Amerikából odaérkezve. Kövekből mi is raktunk oda egy kis halmot emlékül. A barlangban is, a 86 m-es akna alatt, amire a sisakját tettük.

Le kellett menni, **kiszerezni** és nem maradhatott a barlangban még karbidmész sem. A spanyolok maradék cuccait is összeszedtük. Mindenki min. 2 zsákot hozott fel. Kora délután mentünk le és reggelre ért ki a csapat vége. Ezután a táborban ismét mint az eszkimók, egymás mellett elterülve aludtunk a fűben, délután volt, mire magunkhoz tértünk.

Azt ígérték műsoron kívül, leviszik helikopterrel a felszereléseinket. A rossz idő és a viharos szél mindezt nem tette lehetővé. 1400 m-el lejjebb volt a falu (Bulnes). Irdatlan súlyokat cipelve két napig tartott **lehurcolkodni**. Alaposan kimerültünk, ami nem volt baj, csak sajnos nem így terveztük. Siker esetén bizonyára másként emlékeznénk erre a túrára.

Wyndy halála sem lehet hiábavaló. Mindenkinek más fontos dolgot jelent.

Nekem azt üzenté a barlang, **nincs átlagos helyzet**, minden pillanat veszélyes, vagy veszélyes lehet. Sohasem lehet kihagyni. Nagyobb nehézségek közepette talán jobban összpontosítunk, de ez nem elég. Volt, aki ezután döbbsent rá, milyen veszélyes is lehet ez az egész, ami addig csak egy vidám kalandnak tűnt, kemény és tiszta emberi küzdelmekkel. Igen, meg is lehet halni. Sőt, ha nem te, akkor a barátod. Nem merünk erre gondolni, vagy már nem is jut eszünkbe. Persze, hiszen akkor nem mennék. Azért is menjünk, de legyen mindez benne, a fejekben. Kötelességemnek érzem, hogy a barlangász társadalom felé pontosan feltárjam a tényeket, hogy legalább ilyen, vagy hasonló helyzet ne fordulhasson elő. Mégis mivel a pontos okot ténylegesen nem ismerjük, ezért csak találgatásokba bonyolódhatunk, ami túl meszszire vezet. Legyen **az ok ismeretlen**, de mi magunk higgyünk valamiben, amit többé el nem vétünk.

Összességében: a rendkívüli nehézségek és feladat mellett a társaság kemény munkával és szoros együttműködésben önzetlenül vett részt a mentőakcióban. Minderről és a spanyolok (Ignatio, Alvaro, Guardia Civil) szintén példaértékű hozzáállásáról kívántam itt megemlékezni, akik a barlangi mentés költségeiről csak annyit mondtak: **Grátis!**

A túra résztvevői:

Huber Kilián, Nyerges Attila, Panker Ádám, Windhoffer Gábor (BEAC), Szabó Lénárd, Nagy Balázs, Kertész Balázs (Papp F. Cs.), Takács Róbert, Orosz Adrienn, Tamasi Dóra (Bekey I. G. Cs.), Kunisch Péter (Szabó J Cs.), Gacsári Zoltán, Mészáros Rezső (Gubacs), Kovács Ferenc, Bende Bea (FTSK), Szeredi Anna (SZKBE), Kovács Marci (Myotis).

Feltétlenül meg kell említenem még Szilágyi Nórit, barátját Vilit és szüleit, akik a hegyen és lenn a városban intézték önzetlenül ügyeinket a kritikus napokban, valamint az itthoniakat: – Windy családja, Tesóm (Moha), Kucsera Marci, Kutya, Czitán Gabi, Németh Tamás, a BEAC, a BMSZ, Adamkó Péter és sokan mások – akik szintén rengeteget segítettek.

Hálásan köszönjük a segítséget !!!

Nyerges Attila

Web info: http://www.barlang.hu/pages/torca_del_cerro_expedicio.htm
<http://freeweb.interware.hu/bajnab/beac.htm> (BEAC barlangász klub)

XII. LAKATOS KUPA – ALSÓ-HEGY

Újra ősz, újra a Vecsem-forrásnál.... De az Alsó-hegyre érkezve kissé szokatlan kép tárul szemünk elé: az ősz még várat magára. A levelek, melyek általában csodálatos színpompába öltöztetik ezidőtájt a hegyoldalt, most egységesen zöldek és a szarvasok is alig-alig bőgnek, sajnos a XII. Lakatos kupa idén csak érintőlegesen befolyásolja a vadász szezont ezen a környéken, pedig a résztvevők közül senki nem bánkodik a bosszankodó vadászok láttán.

Péntek este a szokásos módon lassan gyülekeznek a résztvevők, Budapest messze van, Miskolcra elég később indulni, éjfélkor még nincs mindenki a táborhelyen, annak ellenére, hogy reggel 9-kor startol a verseny. A csapadékos időjárás hatására a Vecsem-patak is szokatlanul magas, többen elbizonytalanodnak, amikor autójukkal a gázlóhoz érkeznek, a gyalogosok vagy a gépjárművek motorháztetőjén kapaszkodva jutnak a túloldalra, vagy a víz alatt lévő köveken egyensúlyoznak, reménykedve, hogy nem ázik be a bakancs. Ilyenkor mindenkinek egy kicsit megdobban a szíve, mekkora nagy patakos barlangot rejt a hegy és milyen jó is lenne megismerni azt, azonban a feltárás a nagy omladék miatt csak nagy költségek árán lenne megoldható. A barlangok további feltárásának módszeres támogatása nem jelenleg sajnos nem megoldott.

Az idei évben 18 csapat állt fel a rajtnál, közöttük három egység csak hölgy-tagokkal – már köztudott, hogy a női csapatok legjobbjai is értékes nyeresemények gazdája lehet. Egész nap nagyszerű időjárás segítette a versenyzőket, akik a szokásos lelkesedéssel vetették magukat a küzdelembe, a tavalyi győztesek kivételével, akik most gyakorlatilag csak megfigye-

löként járták a hegyet és próbálták provokálni a rendezőket. A szokásos feladatok mellett idén az arra vállalkozók megfelelő kötélbiztosítás mellett kipróbálhatták, milyen érzés elszakadás előtt álló, elhasználódott, rossz kötélén mászni, és amint az eredmények összesítésénél kiderült, ennek a versenyszámnak döntő befolyása volt az első két hely sorsát illetően. Viszont a kötél nem szakadt el, annak ellenére, hogy azt szándékosan minden tanfolyamon oktatót elvekkkel szembemelve szerelték be a verseny előkészítői. Az idén először Miskolcra került a kupa, a tavalyi harmadik helyezettek szoros küzdelemben maradtak le azoktól, akik tavaly a második helyre futottak be. A Rendezőség és az arra szakosodott résztvevők némileg csalódottan távoztak idén, melynek oka a kupa és az abban lötyögő Unikum idő előtti megmagyarázhatatlan távozása volt. A válságos helyzetet súlyosbította az egyetlen, a térségben található vendéglátóipari egység váratlan szombat esti zárva tartása is.

Az idei rendezvény fő támogatója az Aggteleki Nemzeti Park és a Kornétás kiadó volt. Mint már évek óta, a GURU sportbolt is hozzájárult a rendezvény sikeréhez, azonban az idei évben kicserélődött vezetés kevésbé volt nagyvonalú, mint elődeik az ezt megelőző 10 évben. A Rendezőség és a résztvevők befizetései mellett juttatott még nyereményeket (kiadványokat) az MKBT is. Ezúton is köszönet érte.

A 2005. évi Lakatos-kupa végeredménye:

	pont
1. MLBE Kontrol (Juhász B., Vadász I., Sűrű P.)	1051
2. FTSK–TBE vegyes (Sirus Virus) – (Dr. Gáspár Vera, Kántor Zs., Takács R.)	1040
3. Gubacs I (Szabó A., Lőrincz G., Kriston Sz.)	939
4. Vágner (Luppej Nóra, Dianovszky T.; Ferenczi B.)	807
5. TBE Bagett (Nemoda B., Bai T., Hajdu Cs.)	778
6. TBE Fidel Gastro (Sióréti G., Losonczy G., Bodnár G.)	707
7. Bekey Család (Kunisch Márta, Kiss Gyöngyvér, Kunisch P.)	
8. BEAC mindenáron (Tamasi Dóra, Huber K., Gulyás Á.)	
9. Perkele (Mersdorf Anna, Mészáros R., Nagy B.)	
10. Bekey–Adrenalin rántotta (Vlcek Gabriella, Balázs P., Regős Sz.)	
11. Bekey éjszakai pótlék (Katona J., Hajnal Á., Zentai P.)	
12. TBE Guillo-team (Gonzó, Orosz Adrienn, Főző P.)	
13. TBE lánycsapat (Belme Dóra, Marosvölgyi Kriszta, Bartucz Dorottya)	
14. Guzolit (Erdei Anna, Faragó Szilvia, Glódi Ilona)	
15. Falábú lánycsapat (Kulcsár Andrea, Fazekas Réka, Szigeti Eszter)	
16. Brákó Bt. I (Bácskai L., Józsa Bori, Venczel G.)	
17. Brákó Bt. II (Junghaus Timea, Wagner I., Zimbo A.)	
18. Gubacs II. (Tisza L., Hammer R., Nagy I.)	

BARLANGÁSZ AJÁNDÉK

Részvétel a spanyolországi Aranonera-barlang kutatótáborában

A 2004-ben hazánkban járt Francia Barlangi Mentőszolgálat tagjai közreműködésével az idei nyáron lehetőségünk nyílt a spanyolországi Aranonera-barlangrendszer továbbkutatására szerveződött nemzetközi táborban való részvételre.

A barlangrendszerrel előzetesen a következő információink voltak:

Az alsó részekben Kagyóék 1998-ban tettek ún. klasszikus átmenőtúrát (T1-Cueva de Santa Elena), illetve több magyar barlangász társaság hosszabb – rövidebb szakaszokat járt be a rendszer kifolyójában, a Cueva de Santa Elena-barlangban. A barlang több bejárattal rendelkezik, összes hossza a tábor előtt megközelítőleg 41 km, legnagyobb mélysége pedig 1349 m volt.

A méltán világhíres és valóban lenyűgöző Ordessa Nemzeti Parktól nyugatra lévő barlangrendszer egy kb. Ny–K-i irányú 200 m széles, 400 m vastagságú mészkő-sávban helyezkedik el (az 1300 m-t meghaladó függőleges kiterjedést a karsztosodásra alkalmas kőzet meredek dőlése teszi lehetővé), mely réteget északi, déli irányból, illetve alulról homokkő határol. Az Aranonera-barlang felső bejáratai bőven 2000 m tszf. magasságban nyílnak.

A vendéglátó barcelonai Espeleo Club de Gracia már 1972 óta kutatja a barlangot, az előző igen tekintélyes adatok az Ő munkájukat dicsérik. Nyári táborokat is csaknem azóta szerveznek. Mivel magashegyi barlangról van szó, így az alsóbb részekbe tett túrákhoz a vízveszély miatt a nyár végi vagy a téli időszak tekinthető biztonságosnak.

A kutatótábor szervezését ez évben is a fenti csoport vállalta, mely egyúttal gondoskodott a víz és élelem, valamint a szükséges felszerelés felszállításáról is.

Az előbbi információk birtokában öten indultunk Budapestről, de autónk katasztrofális meghibásodása (kettős tömegű lendítőkerék eltört és mindent összezúzott a motorblokkon kívül – ha jól jegyeztük meg az autószerelő által elmondottakat) miatt csak Székesfehérvárig jutottunk, ahol megbivakoltunk (kösz Maci!), majd a másnapi autócserét követően (köszönet apósomnak!) sajnos egy fővel kevesebben, de töretlen lelkesedéssel indultunk újra a messzi útra.

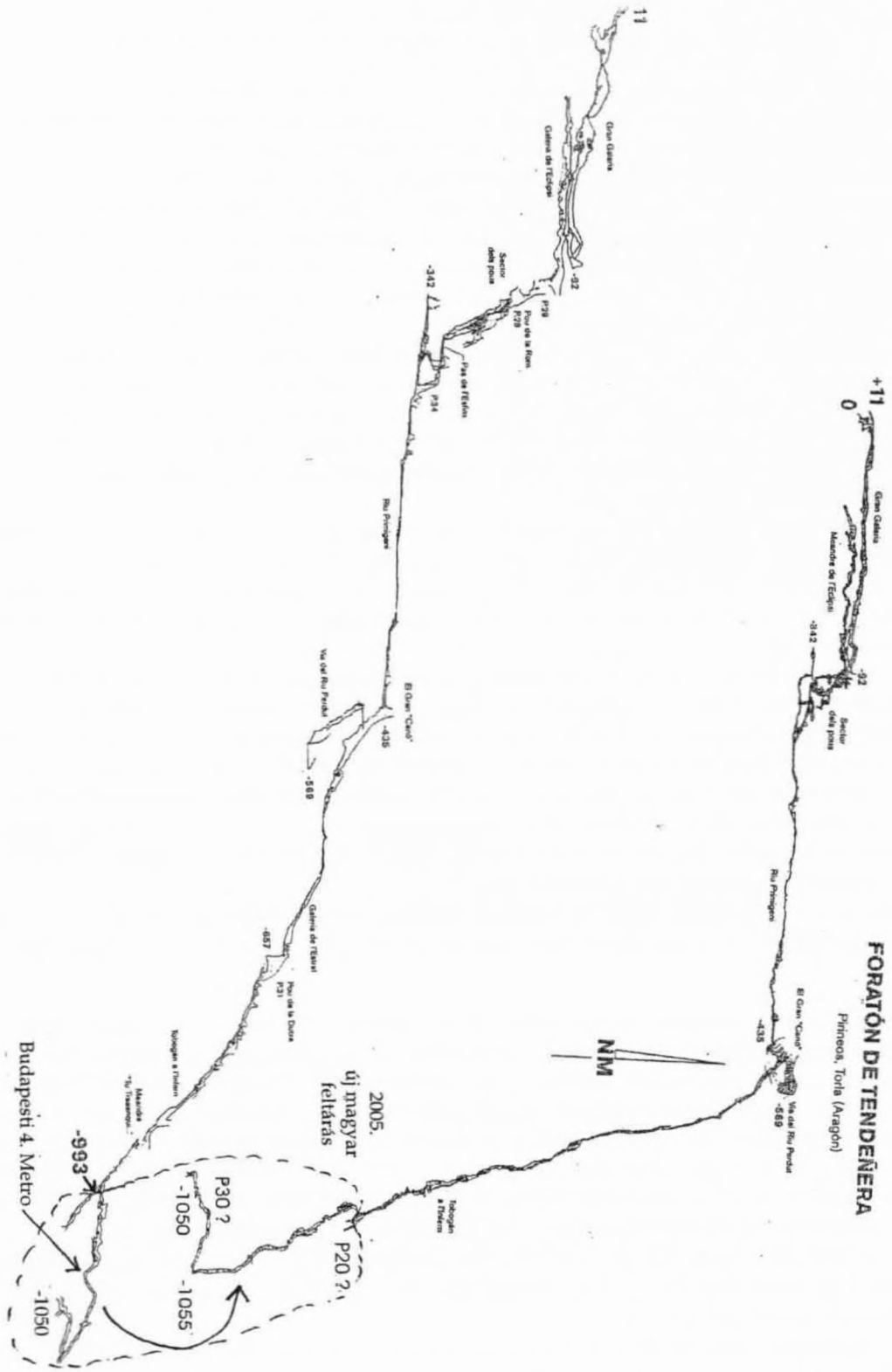
Mivel az augusztus eleje a legfőbb európai szabadságolási időszak volt, így megtapasztalhattuk a 2x3 sávós francia autópályák 250 km-en át tartó bedugulását.

A tábor

Másfél napos vezetés után szerencsésen meg is érkeztünk a találkozási pontként megnevezett Lineas de Broto faluba, ahol rövid ideig tartó tanácsalanságunkat (csak fél napot tudtunk a késésből lefaragni, így a többiek természetesen már felköltöztek a táborba) a hegyről csak miattunk lejövő tábortársaink oldották fel. Sajnos a felszerelésünk lekéste a helikopteres szállítást (pedig azt nagyon vártuk), így először terepjáró, majd az út végén önkéntes serpák (olasz és brit barlangászok) segítségével a normál nehéz zsákok helyett közepes motyóval ballagtunk fel a hegyre kb. 2,5 óra alatt, útközben egy kellemes vízesés alatti fürdőzéssel hűsítettük magunkat.

A tábort igen szép helyen, 2300 m tszf. magasságban rendezték be a spanyolok. A barlang bejáratai 0,5–2 óra járásnyira helyezkedtek el, igazán közelinek és ideálisnak mondható helyen.

A táborban való részvételért mindössze egy – a magyar zsebnek ugyan megterhelő, de nagyon megtérülő(!) – összeget kellett fizetnünk a közös költségbe, ami

FORATIÓN DE TENDENEÑERA

Pitones, Tola (Aragón)

NM

2005.
új magyar
feltárás

Budapesti 4. Metro

-993

-1050

-1055

P30 ?

P20 ?

-1050

+11

0

Grand Casare

Masada de T&E;Cipe

-12

Sector del p&e;ra

-22

Sector del p&e;ra

-342

Sector del p&e;ra

-344

Sector del p&e;ra

-435

Sector del p&e;ra

-589

Sector del p&e;ra

-837

Sector del p&e;ra

-921

Sector del p&e;ra

-993

Sector del p&e;ra

-1050

Sector del p&e;ra

-1055

Sector del p&e;ra

-1055

Sector del p&e;ra

viszont magában foglalta a teljes ellátást, étellel és (nagyon fontos) vízzel együtt, illetve ezeknek a hegyre történő felszállítását is – kiegészítve természetesen a kötelekkel, karabinerekkel, fúrókkal és egyéb barlangos „csingi-lingikkel”.

Meg kell jegyezni, hogy a teljes ellátásra vonatkozó legmerészebb várakozásunkat is messze felülmúlta az a valóság, mely az élénk varázsolt „terülj-terülj asztalkám” stílusú vendéglátásban öltött testet. Elég jól jellemzi az ellátmányt, hogy többször kaptunk grillcsirkét ebédre, természetesen mediterrán jellegű mindenféle földi jóból összerakott salátákkal. Vacsora után pedig sosem maradt el a puding! Napi háromszori étkezés, barlangba menetelkor kis zacskóban ellátmány, melyből a kolbászok, sajtok, csokik mellől nem hiányzott még a citromos italpor sem („plusssss” helyett). Bizony, elég jó érzés, amikor csak azzal kell foglalkozni egy táborban, hogy menj a barlangba és kutass! Minden mást pedig megtesznek helyetted, érted!

A táborban rajtunk kívül angol, belga, svájci olasz barlangászok vettek részt, természetesen a vendéglátó spanyolok mellett.

Ismerkedés a rendszerrel

Az Aranonera-rendszerével a tavalyi évben kötötték össze a Foraton de Tendenera-barlangot, amelyet egy teljesen más csoport tárt fel a múlt évezred végén, és eddig az ő kezelésükben volt a barlang. Mára azonban ezt a kutatást feladták, a barlang kutatói jogáról lemondtak, de a térképezési adatokat nem szolgáltatták ki vendéglátóinknak, így a föld alatti járatok teljes újra feltérképezése elengedhetetlenül fontossá vált (tehát más országbeli barlangászok is tudják ám egymást sz....ni, nem csak a magyarok!).

A Foraton felső része hatalmas tágas járatainak felmérése 2004-ben megtörtént, a középső részek egy km hosszú vizes kuszodájának feldolgozását a jelenlévő angolok és svájciak vállalták. Mi egy másik bejáraton (S-1) keresztül szálltunk le barlangba, a tavalyi összekötésen keresztül, és a kuszoda alatti részekben értük el a Foratont. A konkrét összeköttetés egy roppant kellemetlen sáros-vizes, ferde falú 60 m-es aknán keresztül történt meg, melyben az omlásveszély miatt egyesével közlekedtünk. Az akna egy másik 60-as hasadékra nyílik rá (tehát a kettő együtt egy 120 m mély aknát képez), aminek a tetejében egy kikerülhetetlen, a fentebb említett egy km-es kuszodából bejövő patakon kellett keresztül traverzálni, majd szerencsére egy oldalaknában lehetett továbbbereszkedni.

Első alkalommal -730 m-ig mentünk hármásban (Maci, Kutya és jómagam) a bent lévő köteleket – ahol kellett – cserélve, a beszélést javítva, bevezetőszárat pótolva, utat jelezve a későbbi térképezőknek. Itt a nálunk lévő (tovább a végpontig szükséges) zsákokat eldepózva visszafordultunk, majd összesen 15 órás túrát magunk mögött hagyva értünk ki a barlangból. A járatok egyébként meglepően tágasak voltak, az aknák beszállásai sem adták a jól megszokott (de eléggé utált) szűk nyomorgós érzést. Az aknasor alján induló kis lejtésű „szintes” rész sem volt túl szűk, szerencsére kevés igazi kúszós élményt kaptunk. A segítségünkre lévő térkép alapján igazán könnyen ment a tájékozódás, az aknák is olyan mélyek voltak, mint azt előre számítottuk, tehát kötélből is tellett mindegyikbe.

Másnap a Foraton pihentető jellegű felső részeibe tett túrával, ill. a szűken értelmezett környék legmagasabb pontjára (El pico de Tendenera 2853 m) irányuló kirándulással múltattuk az időt. Illetve előkészítettük a felszerelésünket a végponti túrához.

Végre -1000 alatt!!!

Nem túl korai kelés, reggelizés után Kutyaival és két 18 éves helybéli fiúkával együtt indultunk a végpontra. A spanyolok tőlünk teljesen külön csapatot alkottak és mozogtak. Kímélő tempóban 5 óra alatt értük el a térképen jelzett végpontot -993 m-es mélységben.

Az előző nap megismert járatokhoz képest a lentebbi részeken a barlang képe erősen megváltozott. A járatban található formák először is nagyon megnöttek (folyosó magassága, szélessége, patak vízhozama, a járatban található omladék mérete és mennyisége), majd a Tobogan a l'Infern „komor és baljóslatú” lejtős aknája után a méretek csökkentek az omladék mennyisége és méretei pedig tovább nőttek.

Az utolsó szükületsor utáni omladék és omladékos patak szinte már elkeserítő volt – de a végpontot igazából nem találtuk! Illetve arról a helyről, ami a térképen és a leírásban végpontként szerepelt, tovább tudtunk menni!

Kényelmesen tágas ferde járat, majd egy kis (-6 m-es) akna után a folyosót követve egy kb. 20 m mély és 15 m átmérőjű akna tetején álltunk meg, ez adta a végpontunkat kb. -1040 m-en. Innen kezdtük a térképezést visszafelé haladva. Ekkor érték utol minket a spanyolok, akik hihetetlen nagy boldogságban voltak – hiszen ilyen fiatalon nem csak hogy elérték egy „ezres” alját, de még új részt is láthattak!

„Szerencsére” nem túl sokáig tudtuk a főágot térképezni kifelé haladva, mivel az utolsó előtti kötélnél (körülbelül -980 méteren) egy „két lépéses” felmászás után nagy méretű fosszilis járatot találtunk. Ezt menet közben tártuk fel és térképeztük. Az első 80 m (cseppköves, kicsit sáros, kicsit omladékos de 2 m átmérőjű szakasz) után egy 5 m mély lemászást követően a járat arculata igazán megváltozott. Öt méter tágas, porszáraz, gipsztűkkel és gipszlerakódással (mely gipszréteg úgy ropogott, mint télen a szűz hó) fedett homokos folyosó ment a hegybe! Rendületlenül! A huzat, hát az pedig ment lefelé (tehát a „huzatszabályoknak” megfelelően nyáron a felső bejárattól az alsó irányába), ebben a hatalmas szelvényben is erősen, nagyon erősen érezhetően! Aknák felett átmászva, kínosan csúszós lejtőkön leaváckodva (miután a kötelet már letettük...) és 2 db réges-régen kiszáradt szifon után értük el a feltárásunk végét – egy kb. 40-es akna formájában! Persze nem ereszkedtünk le, meghagytuk ezt a minket követőknek. Összesen hozzávetőleg 730 m-nyi járatot térképeztünk fel ebben a folyosóban, amit a vendéglátóink kedvességének köszönhetően elnevezhettünk. A keresztségben és a fantáziánkban a Budapesti 4. Metró nevet kapta ez a járat. A főághoz visszafelé menet térképezés nélkül még bejártuk ennek a fantasztikus folyosónak két oldalágát, kb. 150 m-es hosszban, melyek szintén aknában vagy köteles lemászásban végződtek.

Hatalmas boldogságban ettük meg az aznapi kajaellátmányunk jelentős részét, majd nyugodt tempóban haladva, komolyabb baleset nélkül értünk a bejárathoz; biva nélkül, 19 órás túrát hagyva magunk mögött, megtéve egy ezres túrát feltárással és valóban sok térképezéssel a tarsolyunkban.

A bejárat zónában találkoztunk újra spanyol társainkkal, akik életük első ezresét jó fiatalon kapták meg, boldogságuk és persze fáradtságuk ehhez mérhetően jó nagy volt!!

A Foratonban összességében 825 m új részt térképeztünk, 4 db beereszkedés nélküli aknát hagytunk hátra a végpontjainkon (nem tudom elégszer hangsúlyozni, hogy ezer alatt!) a barlangszakasz mélységét -993 m-ről -1072-re növeltük. Itthon egy nagyon komoly eredmény lenne ez a feltárás – de ott is szép teljesítmény!

A táborban hatalmas örömmel fogadták eredményeinket – és azonnal indult egy vízhatlanba csomagolt Liverpool-i különítmény a végponti aknákhöz. Sajnos, még a régi részben eltévedtek, mire meglelték a jó „utcát”, addigra elfáradtak. Másnap újra elindulhattak volna, de ezt megfelelő motiváció hiányában kihagyták (vajon akkor mi a motiváció, ha nem ez?). Tehát az aknák még várnak....

A felszínen lévő spanyol orvos (Ignacio) ellátta sebeinket, és kicsit aludtunk. A délutánt a környék jeges barlangjainak megtekintésével töltöttük.

Este az új részek által generált öröm hatására előkerült gonosz italok nagyon eredményes gyorstalpaló spanyol-magyar nyelvtanfolyamot (EGÉSZSÉGEDRE! – SALUT!) indítottak el.

A hegyről levezető úton meleg és kegyetlen napsütés kínozta, és nagyon szomorúak voltunk, hogy a tábortól annak befejezése előtt el kell válnunk. A hazaúton kicsit kanyonoztunk (kötelező program Rio Sorossal), végigarszoltuk a 400 km-esre duzzadt francia autópálya dugót, meztelenkedtünk a Pont du Gard alatti folyóban, tengeri pókra vadásztunk Triesztnél, és lépésben haladtunk a Balaton déli partján.

Rövid volt, de nagyon jó. Igazi ajándék.

Résztevők:

Invics Gábor (Maci), Köblös Csaba, Németh Zsolt (Kutya), – Kucsera Márton

SZEMLŐ-HEGYI-BARLANG FELFEDEZÉSÉNEK 75. ÉVFORDULÓJA

Társulatunk a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságával közösen 2005. október 5-én ünnepi rendezvényt szervezett a barlang felfedezésének 75. évfordulója alkalmából. A megemlékezésre teljesen megtelt a vetítőterem, ahol *Füri András*, a nemzeti park igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd *Haraszthy László* helyettes államtitkár, a Természetvédelmi Hivatal elnöke, *Horváth Csaba*, Budapest II. kerületének polgármestere és *Leél-Őssy Szabolcs*, Társulatunk elnöke mondott ünnepi köszöntőt.

A továbbiakban a barlang felfedezés- és kutatástörténetéről

Szunyogh Gábor és *Horváth János* előadását *Maucha László* olvasta fel, földtani viszonyairól és ásvány-képződményeiről *Leél-Őssy Szabolcs* és *Takácsné Bolner Katalin*, kiépítéséről és idegenforgalmáról *Hegedűs András* és *Balázs Andrea* tartott szakelőadást.

A rendezvény keretében került sor az évforduló alkalmából meghirdetett barlangi fotópályázat eredményhirdetésére és a beérkezett képekből összeállított fotókiállítás

*A rendezvény hallgatósága,
a falakon a fotókiállítás képei*

megnyitására. *Juhász Árpád*, a zsűri elnöke ismertette a bíráló bizottság döntését.

A fotópályázat két kategóriában került meghirdetésre. A Szemlő-hegyi-barlang kategóriába összesen 11 kép érkezett, egyetlen pályázótól. A zsűri a kategóriában meghirdetett valamennyi díjat *Hegedűs András*nak ítélte oda. A Budai-hegység barlangjai kategóriába összesen 38 felvétel érkezett. A bíráló bizottság a kategóriában az I. és II. díjat ugyancsak *Hegedűs András*nak ítélte a „Kinizsi-pályaudvar”, valamint „Gipsz-kristályok” című felvételéért. A kategóriában a III. díjat *Kocsis Ákos* nyerte a Remete-hegyi Alsó-barlangot ábrázoló, „Fokozott védelem” című felvételével.

Az ünnepség hátralévő részében *Székely Kinga* avatta fel a barlang kiállító-helyiségében *Kessler Hubert* tiszteletére - készített emléktárlót. Majd *Haraszthy László* leleplezte a barlang bejárata fölött elhelyezett emléktáblát.

A résztvevők ezt követően *Balázs Andrea* vezetésével rövid barlangtúrát tettek, majd a rendezvényt állófogadás zárta. Az évforduló alkalmából a nemzeti park színvonalas színes szóróanyagot jelentetett meg, angol, német, francia és olasz nyelvű összefoglalással.

A Kessler Hubert emlékvitrin

F. N.

MKBT TANULMÁNYÚT A BOLOGNA KÖRNYÉKI GIPSZKARSZTON

Társulatunk 2005. október 19—23. között 22 fő részvételével, két mikrobuszszal tanulmányutat szervezett Olaszországba.

Szálláshelyünk a Farneto település templomához tartozó vendégházban volt, innen indultunk naponta a környék felfedezésére. Programunkat a Bolognai Egyetem és a Bolognai Barlangkutató Csoport közösen szervezte, akik igazán kitettek magukért. Csütörtökön délelőtt a Bolognai Egyetem Földtudományi Tanszékén elhelyezett „F. Anelli” Olasz Szpeleológiai Dokumentációs Központot kerestük fel, ahol Michele Sivelli kalauzolta csoportunkat. Csak ámultunk az ott tárolt hatalmas anyag rendezettsége láttán. Mindenki kedvére kereshetett és másolhatott a kiadványokból, melyek között a magyar barlangi irodalom is meglepően szép számban megtalálható volt. Ezt követően az egyetem Paleontológiai és Geológiai, majd Ásványtani Gyűjteményét látogattuk meg. Sajnos az idő gyorsan telt, így mindkét helyen csak felszínes látogatást tehettünk, hiszen délután a Bolognai Regionális Gipsz-park igazgatóságán vártak bennünket.

Bár az időjárás nem fogadott a kegyeibe, a ködös, nyirkos idő ellenére is akadt látnivaló bőven. A park egyik biológus munkatársának kíséretében sötétedésig is-

merkedtünk a gyorsan változó felszínnel. Láttunk az előző héten kialakult víznyelőt, valamint felkerestük annak a barlangnak a bejáratát, ahol Paolo Forti professzor barlangképződési vizsgálatokat végez. Útközben gyakorlatilag végig gipszkristályokon jártunk.

Este fél tíztől a Bolognai Barlangkutató Csoport klubjában vártak bennünket, amely – szinte hihetetlen – de az egyik középkori városkapuban volt. Itt kapott helyet a „Fantini” Múzeum is, mely a klubhelyiség oldalfalai és folyosói melletti vitrinekben elhelyezett ásványgyűjteményből, régészeti és őslénytani leletekből, régi barlangkutató felszerelésekből áll. Nagyon kedvesen fogadtak, majd miután egyeztettük a hátralévő napok programját, még meghívtak bennünket egy italra a közeli bárba.

A gipsz térfogatnövekedése következtében kialakult gipszhólyag

Jellegzetes járatszelvény a Spipola-barlangban

a társaságot. A legcsodálatosabb látvány sem tudta azonban feledtetni velünk azt a rettenetes mennyiségű agyagot, amibe a túrák során beleragadtunk.

Mire a barlangtúra után hazaértünk, a bolognai barlangkutató csoport tagjai a ház előtt felállított sátorban sütöttek, főztek. Egy helyi ételspecialitást készítettek számunkra, mely kicsit a lángoshoz volt hasonlatos, és nagyon finom sajtokkal, sonkákkal, szalámmal lehetett megtölteni. Utána kétféle süteményt kaptunk, a bor pedig csak folyt... Felváltva énekeltünk magyar és olasz dalokat, nagyon jól éreztük magunkat azután is, hogy vendéglátóink késő délután magunkra hagytak.

Pénteken délelőtt a Bologna melletti San Lazzaro di Savena-ban a „Donini” Archeológiai Múzeumot kerestük fel, melynek rendkívül gazdag anyaga a közeli Calindri-barlangból került elő, ahová szombaton készültünk. Délután Paolo Forti professzor szakmai vezetésével a Spipola-barlangban (Grotta della Spipola) tettünk túrát. A napot késő esti bolognai városnézés zárta.

Szombaton délelőtt két csoportban látogattuk meg a már fent említett Calindri-barlangot (Grotta Serafino Calindri), amelynek meanderei és fantasztikus gipszkristályai lenyűgözték

Természetesen meghívtuk őket magyarországi látogatásra, melyet reményeink szerint be is váltanak.

Vasárnapra nem maradt más, mint egy nagyon tartalmas utazás emlékeivel nekiindulni a 14 órás hazavezető útnak.

F. N.

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT

8. KARSZTFEJLŐDÉS KONFERENCIA 2006. március 10-11.

A konferencia helyszíne: Berzsényi Dániel Főiskola Természetföldrajzi Tanszéke
Kérjük a konferencia iránt – akár előadóként, akár résztvevőként – érdeklődőket, hogy jelentkezésüket legkésőbb december 6-ig jelezzék vissza a Természetföldrajzi Tanszék címére (9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4.).

A konferencián való részvétel költsége előadóknak 8000 Ft, nem előadóknak 9000 Ft (nyugdíjasoknak 7000 Ft), amelyben benne foglaltatik a Karsztfelődés kötet 1 példánya, továbbá egy hideg ebéd (szombat), valamint egy vacsora (péntek este).

Jelentkezési lap beszerezhető az alábbi címen.

Dr. Veress Márton

Tel: 94/313-892

E-mail: vmarton@fs2.bddf.hu

Marek Edittől kaptuk a szomorú hírt, hogy
október 27-re virradó éjszaka szívrohamban elhunyt
Jean-Claude Frachon.

Móga Jánostól értesültünk
Marian Pulina
lengyel professzor haláláról.

A SPELEO JUNIOR SPORTBOLT 2005. ÉVI ÁRLISTÁJA

Teflonszállal erősített Cordura overall (már van piros!!)	17 500 Ft
Overall (4 féle anyagtypusból igények szerint)	9 500 Ft-tól 13 500 Ft-ig
Polár aláöltözés (műnyúl)	6 500 Ft
Camp Y szíjas sisak	8 200 Ft
Angol Y szíjas sisak	2 500 Ft
Slószos bag	1 300 Ft
Barlangi bag zsákok (600 gr-os kamion ponyvából)	2 500 Ft-tól
Barlangos beülő (3 ponton állítható)	6 000 Ft-tól
Gumicsizma minden méretben	2 500 Ft
Pamut aláöltözés (műnyúl póló anyagból)	6 300 Ft
Pehel hálósák (1200 g töltőszúly komfortfokozat kb. -20°C)	29 700 Ft
Pehelykabát (500 gr töltőszúly)	25 000 Ft
Poncsó (hátizsákra vehető esőköpeny lélegző anyagból)	6 500 Ft-tól
Fénycső + tartalék 6 LED-es világítással ellátott fejlámpa (tartozékokkal)	30 200 Ft
Kong Bonaiti rozsdamentes csavarbiztosításos OK acélkarabiner (26 KN)	1 500 Ft
Repetto csavarbiztosításos alu. OK karabiner	1 700 Ft
Acél D Mailon	1 500 Ft
6 db leddel + 1 db energiatakarékos izzóval ellátott fejlámpa	2 200 Ft
Hátizsákok	6 000 Ft-tól
Gázfejlesztő tartályok (nyílt-zártrendszerű, pumpás)	15 000 Ft-tól
14 literes két lyukú réz dűzni Petzl kompatibilis	600 Ft
Esőkabát (lélegző, vízlepergető anyagból, beczipározható polar béléssel)	17 000 Ft
Túranadrág (High-Tech Micro szövésű lélegző, vízlepergető anyagból)	7 000 Ft
Lábszárvédő (kamásli lélegző vízlepergető anyagból FOV.)	4 000 Ft
ÚJ TERMÉKEK!!!	
Kőfénycsöves Vaude fejlámpa (a karbidlámpa fényerejének kb. 80 %-a) töltővel, akkumulátorral, tokozattal + 1 db 5 ledes pótvilágítással	24 000 Ft
Vaude duó fejlámpa 1 db halogén + 1 db kislégyszűrésű izzóval	5 000 Ft

WEBLAPUNKON MINDEN TERMÉKÜNK MEGTEKINTHETŐ!!!

Címünk: 1095 Budapest, Mester u. 41/A

Telefon: 06-1/216-1734

Mobil:

06-20/367-6964

06-20/373-9418

E-mail cím: kocsis.andras@freestart.hu

Weblap: www.speleo.hu

Sporttársi üdvözlettel
Kocsis András

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1025